

Poštarina plaćena u gotovu

Knjižnica kr. sveučilišta

Zagreb

SAMOBORSKI LIST

God XXXIV

U Samoboru, 1 travnja 1937

Broj 7

Samobor -- turističko mjesto

Po zakonu o turizmu spada Samobor u turistička mjesta Savske banovine. —

Pogotovo uzme li se u obzir, da Samobor posjeduje i jedno sumporno kao i jedno hladno kupalište na Gradini, te da se prvome pripisuje i jedna stanovita ljekovitost.

Samobor je radi svoga jedinstvenog prirodnog položaja, a i blizine velikog grada — jedno od najbolje frekventiranih izletničkih mjesta.

Stoji dakle svakako, da Samobor imade pozitivnih strana u zdravstvenom pogledu — jer nesamo da su po vlastitome priznanju ljudi, koji su sezonski ovdje boravili, ako i ne sasma ozdravili, ali svakako znatno popravili svoje narušeno zdravlje — već stoji i to, da je Samobor upravo kao stvoren, da se baš u tome pravcu što više razvije i usavršuje.

Ima doduše u Samoboru i negativnih pojava i prilika, koji ne pogoduju razvitku njegovom u ovom pravcu i opsegu, kako je to za željeti i kako bi to moralo biti, ali sa malo dobre volje, a konačno i sa malo više ljubavi i materijalnih žrtava za dobro razvitka Samobora dade se sve ono — što ne valja i ukloniti.

Sva ta mjesta, koje zakon o turizmu klasificira prema njihovom zdravstvenom opredeljenju imadu svakako jednu stanovitu prednost, jedan stanoviti bene pred ostalim mjestima u našoj državi. — Ona imadu ne samo — što je i sasma jasno — jednu stanovitu materijalnu i ekonomsku korist od toga a bezuvjetno i jednu socijalnu prednost pred drugima. To su redovito mjesta, koja je i sama priroda bogatije obdarila — bilo po lijepom njihovom položaju, formaciji gorja ili pako po izvorima raznih rudnih voda — ljekovitog značaja.

Naravno je dakle, da ta mjesta radi toga i tih prednosti bivaju i jače posjećivana po strancima i turistima, a dužnost je njihova u prvome redu da tim svojim gostima osim prirodnih krasota daju i sve druge uvjete koji

su nužni a i važni za ugodan i lijep boravak u tome mjestu. Pa i sam zakon o turizmu govori, tj. propisuje koja su prava, ali i dužnosti tih mjesta prema gostima samima — kao i prema viastitome mjestu tj u pravcu njegovog uređivanja, poljepšavanja i slično.

Ta i takova mjesta moraju se voditi točno po izradenim turističkim propisima ili jasnije rečeno — ona moraju, da vode potpuno turističku politiku.

U svim tim mjestima, koja su po Z. turistički i zdravstveno klasificirana mađu da postoje posebni turistički odbori, koji imadu biti sastavljeni od općinskih vijećnika, te članova raznih socijalnih, planinarskih ili privrednih organizacija. Odbori mogu biti už i prošireni te imadu točno propisani djelokrug rada, koji se imade kretati u pravcu turističke službe u dotičnom mjestu i okolišu, zatim u pitanju turističkih investicija kao i turističke propagande.

Sve ovo što sam ovdje dosada rekao — tiče se općenitosti ove organizacije t. j. turističkoga pokreta u nas, pa prije nego li govorim o samome Samoboru t. j. što je on dosada u tom pravcu načinio — a što nije — i što bi trebao da učini u svome sopstvenome interesu ekonomskog ojačanja i socijalne sređenosti. Prije toga dakle izniječü zanimiva data o velikoj gospodarskoj koristi, koju donša turizam našoj novčanoj politici i cjelokupnom narodnom gospodarstvu — kao jedna potpuno nova grana istoga, koja se počela zapravo razvijati u zadnje vrijeme t. j. u posljednjih par godina. —

Da vidimo kako se taj turistički pokret od godine do godine sve više i jače širi ne samo u broju turista već i u prihodima koje turizam donša — neka nam kaže ovaj pregled iz kojega se vidi velik razvoj turizma u svim smjerovima njegovim.

God. 1932 prošlo je našom državom domaćih turista 400 hiljada.

God. 1935 prošlo ih je 768 hiljada.

God. 1932 prošlo je našom državom stranih turista 148 hiljada.

God. 1935 prošlo je našom državom stranih turista 242 hiljade.

Broj onih turista, koji se nisu zastavljali u pojedinim mjestima već samo noćivali bilo je

God. 1932, 2 milj. 100 hilj.

God. 1935, 5 milj. 200 hilj.

U milijunima imala je naša privreda od turizma ove koristi:

God. 1932 donjeli su domaći turisti 276 milj., a strani turisti 216 milj., svega 492 milijuna.

God. 1935 donjeli su domaći turisti 510 milj., a strani turisti 317 milj., svega 827 milijuna

Ugostitelji primili su 469 milj.

Željeznice primile su 163 milj.

Riječna i pomorska

plovidba primila su 38 milj.

Trgovina, zanatstvo

i industrija primili su 137 milj.

Ostali su primili 20 milj.

Ukupno Din 827 milj.

Kako se dakle vidi iz ove šikale najveći dio primili su ugostiteljski poslovi, što je i sasma razumljivo, to su hoteli, restauracije, kavane, pensioni i t. d., jer se u te poslove navraćaju turisti i ljetovališni gosti u prvome redu. Ti poslovi treba da budu najjača propagandistička akcija turizma dotičnoga mjesta i kraja. To je konačno jedna stvarnost — jedna realna činjenica, — koja se ne može poreći.

No ne znači ali, da je ta svota čisti primitak samo tih poslova, već ovdje dolaze u račun i svi oni, koji su u poslovnoj i stručnoj vezi s tima radnjama, a to su: vrtljari, trgovci, zanatlije i mnogi drugi. Prema tomu na toj zaradi i opet sudjeluje širi krug ljudi raznih zvanja i struke.

Jer konačno i hoteli kao i ostale ugostiteljske radnje nisu ništa drugo već samo potrošači, koji preuzimaju potrebe od gore navedenih radnja ili koji traže i potrebuju njihovu saradnju.

Od prihoda turizma konačno su i velike posredne i neposredne koristi kao na porezima, taksama, carinama, pošti (telef., telegraf), trošarinu, mono-

polima i t. d. Primjerne banov. takse za g. 1935 iznašale su preko 12 mlj.

Vidim dakle, da od turizma kao nove gospodarske grane imaju koristi općine, banovine i država, pa prema tome treba da svaka od ovih jedinica uznastoji, da se što više pojača i privuče pristup turista kao domaćih tako i stranih u pojedina naša mjesta, jer u tome pitanju leži jedno neiscrpivo blago, u kome leži jedna vječito aktivna bilanca privrednog života dotičnoga kraja.

Kako se Samobor odnosi i drži u tome pitanju o tome drugi puta.

Stj. Debeljak

Sastanak članova „Gospodarske Sloge“ u Samoboru

U velikoj dvorani „Pučke knjižnice i čitaonice“ održan je 18 pr. mj. sastanak „Gospodarske Sloge.“ Sastanak je otvorio seljak Fabijan Lenart pozdravivši prisutne, pozvao ih je na zajednički rad u sklopu „G.S.“ Iza toga održao je ing. Božo Vučković predavanje u kojem je prikazao život hrv. naroda počevši od rada pok. braće A. i Stj. Radića pa sve do današnjega dana.

Sastanak je završio Fabijan Lenart, koji je između ostaloga rekao: „Seljaštvo gleda u gospodi budućnost prosvjete, a gospoda neka gledaju u seljaštvo budućnost života!“ . . . Ponovno je zamolio građane neka budu uvijek na pomoći svojim savjetom neukima. Svoj govor završio je riječima: „Živila sloga sela i grada!“

Turistička mjesta ne smatraju se kao ljetovališta

U vezi sa objavljenim pravilnikom o proglašavanju turističkih mjesta stavljeno je odjeljenju poreza ministarstva financija pitanje da li se turistička mjesta u užem smislu imaju smatrati ljetovalištima i da li će se prema tome za zgrade u tim mjestima u ime troškova za održavanje, upravu i amortizaciju pri razrezu kućarine odbijati 25 posto u smislu člana 36. Zakona o neposrednim porezima.

U vezi s ovim pitanjem odjeljenje poreza ministarstva financija izdalo je objašnjenje u kome se između ostalog navodi da se turistička mjesta u užem smislu ne mogu smatrati ljetovalištima i to zbog toga što po članu 3. Zakona o neposrednim porezima karakter ljetovališta određuje ministarstvo socijalne politike i narodnog zdravlja i ministarstvo trgovine i industrije. Prema tome u ovim mjestima ako su inače sela ima se u ime troškova za upravu, održavanje i amortizaciju zgrade odbijati 30 posto. Međutim ako su ova mjesta gradovi ili gradići u ime troškova ima se odbijati 25 posto pa i onda kada se smatraju ljetovalištima ima se na osnovu zakona u ime troškova uvijek odbijati 25 posto. U turističkim mjestima klimatskog i kupališnog karaktera bez obzira da li su sela ili gradovi ima se u ime troškova odbijati 25 posto.

Ova bi se naredba svakako ticala i Samobora jer je uglavnom turističko mjesto a ne ljetovalište.

Vatra u Stražničkoj ulici

U subotu dne 19 pr. mj. u po 10 sati uzbunila je sirena na trgovišnoj zgradi te vatrogasni trubljači i zvonovi građanstvo sa signalima za vatru.

Vatra se porodila u štaglju posjednika Kržića u Stražničkoj ulici. Gorio je drveni štagalj i staja, na štaglju bijaše velika količina sijena, u štali ispod štaglja bila su dva konja i krava. Susjedi su odmah priskočili u pomoć i izveli konje i kravu iz goruće štale a kola iz štaglja.

Vatrogasci koji su također brzo pridošli bili su nemoćni, jer na daleko nema nigdje vode, pa su nastojali lokalizirati vatru na taj način što su sa vatrogasnim grabljama gorući objekt srušili, dok su cjevine povukli do prvog hidranda, koji se ali nalazi čak u Obrtničkoj ulici, ali ni ovaj nije imao dovoljno tlaka da se može upotrijebiti za gašenje vatre. Morali su cijevi voditi čak do potoka Gradne na Trgu Kralja Tomislava pa sa benzin-motornom štrcaljkom ljerat vodu na visoki a i dosta daleki brijeg.

U toj nesreći bila je sreća da je duvao jugozapadni vjetar, jer da je puhao sjevernjak upalila bi se kuća, u kojoj stanuje Kržić a koja je šopom pokriva, a onda bi mogla stradati čitava ona četvrt na Stražniku gdje su kuće dosta gusto stisnute.

Vatrogasci su pokazali veliku požrtvornost kod gašenja i lokaliziranja ovog požara, a i susjedi i ostali građani pomogli su gdje su samo mogli da se spasi imovina postradalog posjednika a i susjednih kuća

Ovoga se puta opet pokazalo kako nam nužno treba tank za vodu koji bi osim za polijevanje cesta naročito dobro poslužio kod požara. Mi smo već nekoliko puta upozoravali na ovu potrebu mjerodavne osobe, ali sve uzalud, ostalo se i ostaje se kod staroga. Većina naših ljudi nemaju drugdje vode nego iz vodovoda, a taj je preslab za upotrebu kod gašenja požara.

Kržić uslijed požara trpi dosta znatnu štetu jer nije imao osigurano ništa.

Mahović Martin

nakon 52 pune godine vjernoga i odanoga služenja općini i školi trgovišta Samobor pošao je u zasluženo stanje mira u svojstvu školskog podvornika s danom 1 travnja 1937 godine, a poslije navršene 78 godine života. Za rana već godine 1885 stupio je kao mladi redarstveni organ u službu općinske uprave u Samoboru, pa je u toj službi punom predanošću i ljubavlju uzorno vršio svoje dužnosti 23 godine. Poslije toga g. 1908 zamjenio je policijsku uniformu i, strogost blagošću, ali istom predanošću zvanjem školskog podvornika pučke škole u Samoboru.

Od tada pa sve do svoga umirovljenja neumorno i uzorno vršio je svoje dužnosti shvaćajući svoj položaj vazda ozbilno i odano koliko samoj upravi, toliko i školskoj mladeži. Današnji simpatični starac stupio je u punoj snazi života na svoju dužnost školskog podvornika ovdajšnje škole, pa je tada do danas ne samo otpatio u život generacije i generacije za onda vedre djece, a danas mnogo ozbiljnih ljudi koji se njega vazda spominju s radošću i ugodnošću. Ne manje promjenio je i mnogo vrijednih učitelja ove škole koje je ili zvanje ili navršene godine službe, ili opet otkinula iz cjeline ovdajšnjih učiteljskih zborova, i svi koji još i danas gledaju živa, svome radu do posljednjeg dana službe odanoga Mahovića

ugodno se i rado sjećaju njegove velike dobroćudnosti i gotovosti da na svaki humor smjesta zdravim i prirodnim humorom odgovori. Spominjemo između mnogobrojnih anegdota samo ovo:

Jednoga dana kad ga na poslu susreo naš dobropoznati ovdajnji civilni mjernik pok. g. Franjo Jamnicki i zbog šale pozdravio ga riječima „Dobro jutro poglaviti“, Mahović odgovori smjesta miroljubljivo nasmijan „Nisam ja poglaviti, ja sam veleučeni od škole.“

I bezbroj imade tako duhovitih doskočica punih bezazlenosti i vedrine iz njegova života. Sve će one svremenom biti zaboravljene, ali Mahović Martin ostaće trajan i svijetao lik vjernoga služitelja svome mjestu i svojoj školi.

Mi mu želimo da svoje zasluženo stanje mira zaista još dobri niz godina proživi u miru i zadovoljstvu.

Glavna rasprava protiv porezovnih činovnika Stilinovića i Miloša

Protiv bivših poreznih činovnika u Samoboru Josipa Stilinovića i Antuna Miloša, koji su optuženi, da su za sebe zadržali svote od uplaćenih taksa na ugovore započela je glavna rasprava dne 18. pr. mj. pred malim senatom sudbenoga stola u Zagrebu.

Oni su tuženi, da su u vrijeme od 20 februara 1933 pa do 11 februara prošle godine uzimali sebi naplaćene državne i banovinske takse na razne kupoprodajne, zamjenbene i darovne ugovore. Oni ugovore nisu vratili strankama i umetnuli fiktivne stavke u takseni dnevnik, a novac umjesto da privedu u blagajnu, zadržali sebi. Druge primjerke takovih ugovora, koji su morali biti pohranjeni odnijeli onda sobom ili uništili.

Državno tužništvo upisuje obojici u grijeh 23 takova slučaja, pa su zajednički pridržali sebi od državnih taksa 33900 dinara, a od banovinskih 6955 dinara.

Osim toga je Stilinović sam tužen sa 8 sličnih slučajeva, zadržavši za sebe 2800 Din državnih i 1407 Din banovinskih taksa.

Miloš za šest slučajeva, odnosno 3420 dinara državnih taksa i 1710 dinara banovinskih taksa. Konačno obojica su optužena da su prigodom ostavine iza Ivana Levičara naplatili od nasljednika Ivana Levičara 44364 dinara taksa, od čega su unesli u knjige kako treba i privedu u blagajnu 12517 dinara, a ostalo zadržali sebi. Isti je slučaj bio i kod ostavine Franje Gašparca sa 3800 dinara.

Svaka je finansijska direkcija odredila početkom prošle godine točan pregled poslovanja, pa se je sravnjivanjem taksenih dnevnika sa zbornikom isprava zemljišnog knjižnog ureda ustanovilo nedopušteno poslovanje obojice.

Prvi je preslušan optuženi Josip Stilinović. On se ne smatra krivim, nego svaljuje tu krivnju na Miloša.

Rasprava je odgođena, jer se na glavnoj raspravi ustanovilo da nisu u istrazi preslušani svjedoci, koji su uplatili pronevjerena pristojbe samom Stilinoviću, pa je u tome stvar upućena sasu istražitelju.

Iznajmljuje se soba

sa namješajem, Uplatiti Cvetetić Stj.
Rudarska draga 16

Domaće vijesti

Umirovljenje veterinara

Umirovljen je Milan Kunštek viši savjetnik kr. banske uprave u Zagrebu činovnik 4 grupe 1 stepena. -- G. Kunštek je službovao prije dugo vremena kao kot. veterinar u Samoboru i ovdje uživao opće simpatije.

Javnim bilježnikom u Pisarovini

imenovan je domaći sin naš odvjetnik g. Adolf Weber.

Vjenčanje

Na Uskršni ponedjeljak vjenčala se gđica Anica Presečki sa g. Nikolom Gjurkin opć. blagajnikom iz Martijanca. Čestitamo!

Školska kuhinja

Kako su nastali dulji i ljepši dani te djeca mogu između prije i poslije poldanja škol. obuke otići kući, a i s razloga što su se iscrple zalihe živeža to je prestao i rad školske kuhinje na našoj osnovnoj školi u Samoboru. U minuloj sezoni prehranjivalo se je oko 100 djece, a podijeljeno je 4165 obroka. Kuhalo se ponajviše: tjestenina, ričet, zelje, bažulj, meso i drugo. Kuhala je supruga podvornika Mahovića, a pomagale su joj u poslu veće učenice zavoda. Nadzor nad dijeljenjem obroka imali su članovi učiteljskoga zbora.

Svima plemenitim darovateljima, koji su svojim doprinosima bilo u naravi bilo u novcu poduprli ovu humanitarnu instituciju najljepša hvala u ime prehranjivane djece.

Uprava škole

Novi školski podvornik

Na osnovu zakona o narodnim školama postavljen je od 1 travnja 1937 za školskog podvornika u Samoboru domaći sin Tonšetić Josip, krojač.

Saučešće naše školske djece

Poznato je kako se teška nesreća dogodila u školi u Teksasu u Americi kojom je zgodom nastradao velik broj školske djece. Naša školska djeca zajedno sa učiteljskim zborom otposlala su na američkog konzula u Zagrebu dopis kojim izrazuju svoje duboko saučešće za unesrećenu djecu. Američki je konzul jednim dopisom zahvalio našoj osnovnoj školi na ovoj pažnji, a dopis djece i nastavnika otposlao je svome ministarstvu vanjskih poslova u Washington, koje će ga otposlati školskoj upravi u Teksasu.

† Franje Medved

teška je sudbina zadesila obitelj Franje Medveda, mesarskog obrtnika i gostioničara u Starogradskoj ulici, otvrdi im iznenađa do brog supruga i oca.

Franjo Medved bio je osobito dobar i čestit čovjek, pa ga je zato svatko tko je došao s njime u poslovni ili prijateljski dodir visoko poštivao i cijenio naročito siročinja koja je vada pomagao i nahranio.

Sprovod pokojnog Franceka bit će danas poslije podne.

Vječni mir vrljednomoj pokojniku, a duška sačat teško rastaženoj porodici.

Objava

kojom se objavljuje da je Gospodarsko društvo K. Z. u Samoboru stupilo u likvidaciju, to se poziva vjerovnici da prijave svoje tražbine u roku od 6 mjeseci računajući od dana trećeg uvrštenja. — Likvidator: Lođeta Franjo Obranić Franjo

Udruženje zanatlija za ovaj Samobor

održaje dan 11 travnja u vijećnici trgovačke općine u 9 sati prije podne VI. glavna goštinja skupština.

U koliko na skupštinu ne dođe u određeno vrijeme dovoljan broj članova, održaje se ista jedan sat kasnije bez obzira na broj prisutnih članova.

Samoborski zmaj

Mjeseca siječnja održana je u Jastrebarskom vrlo uspješna planinarska zabava. Tom zgodom priskočili su samoborski planinari svojim drugovima u pomoć kod dekoracije. Kao naročita atrakcija uređene su u jednoj posebnoj sobi hotela „Zagreb“ poznate „Vilinske Jame“, koje se nalaze nedaleko Samobora podno Žumberka. Same „Vilinske jame“ ne bi bile ništa naročito da se u njima nije nalazio „zmaj.“ Zmaja je izradio vrlo lijepo agilni predsjednik samoborske Podružnice HPD „Japečić“ g. Franjo Flašar još za našu redutu prošle godine.

Ovih dana pružila se zgodna prilika da se Jaskanci riješe „zmaja“ pa su ga natovarili na teretni auto, koji je imao proći kroz Samobor. Međutim, kad je auto stigao u Samobor, „zmaja“ na njemu više nije bilo.

Drugi dan saznalo se što se zapravo dogodilo s tim zmajem, pa bi ova dogodovština mogla poslužiti za kakovu šaljivu scenu.

Kod mjesta Desinca blizu ciganskih kuća nađen je u jutro „zmaj“ kako čuči u snijegu na hrpi kamenja usred ceste. Ljudi su se skupili oko njega, ali su se bojali približiti. Kad su oni najkuražniji iz daljine vidjeli, da unutar zmaja imade nekakvih žica (koje su služile za električnu rasvjetu), načinili su se pametnima, te su izjavili da je to sigurno nekakova paklena mašina, i zabranili svakome da se približi. Tome zahvaljujući nije zma ukraden.

Odmah je slučaj javljen općini u Desincu, koja je jedva dobila furingaša da tog zmaja otpremi u općinu, ljer su se furingaši prepali da im ne raznese konje i kola. Sama općina morala se dati na demontiranje ove „paklene mašine.“ Slijedeći je dan teškom mukom nekako dojavljeno predsjedniku Jaskanske podružnice HPD „Piještica“ dru. Josipu Brkiću gdje se zmaj nalazi, ovaj je odmah poslao da se potraži podvoz. Međutim i tu su nastupile poteškoće, jer se ni ovdje nije mogao naći podvoz, pa se dosjetili da bi mogli jedino na rečnim saonicama dopremiti zmaja u Jastrebarsko. Uzeli su dvokolicu i za nju privezali saonice, a na njih naprtili zmaja i tako s njime upravo zmajevaki projurili kroz Jasku te ga sretno zaključali u planinarsku sobu. Ovih dana očekuje se dolazak „zmaja“ u Samobor, gdje on ne izaziva toliki strah i

trepet, nego dapače služi za razonodu veseloj publici. —vmp—

PAVAO KOSIĆ

Seljačke bune po Evropi

(Nastavak)

U više su navrata kušali seljaci — kmetovi, da bunom opet dobiju „stare pravice“ svoje. Ali ove bune seljaštva, a s njime i svih onih koji su se smatrali tlačenicima i potlačenicima nijesu bile samo obične bune ili kako su za naš seljački ustanak 1573 pod Matijom Gupcem rekli da je to „muška fronta!“ Ne! To je za Evropu cijelu i za nas Hrvate bilo mnogo više od običnih buna. To su bili pravi seljački pokreti!

Veliki seljački pokreti u centralnoj i zapadnoj Evropi u XIV vijeku, a nastavljeni su kroz 15 i 16 vijek naročito upornošću pod novim socijalno-ekonomskim uslovima predstavljaju zbir takvih činjenica, koje su omogućile korektore mnogih gledišta i stvaranje pravih zaključaka. Ovi seljački nacionalni i socijalni pokreti krajem srednjega vijeka bili su u: Flandriji 1328; u Francuskoj 1358; u Engleskoj 1381; u Italiji 1383; u Španiji 1448; u Mallorki 1450; u Mađarskoj 1514; u Švicarskoj 1514; u Njemačkoj 1525 a i kod nas hrvata — znamenita seljačka buna pod vodstvom Matije Gupca 1573 g.

Naravno da je toga bilo mnogo više kad znamo da je seljačkih ustanaka bilo u samoj Hrvatskoj preko 40, a zaključena je najvažnija ona u Stubici! Vrijeme koje je ovdje kod pojedinih država i naroda označeno ne predstavlja neki statički okvir ovih seljačkih pokreta. U tim vremenima imali su oni samo najoštriju formu. A ne smije se, osim toga, ni tako shvatiti, da su ti pokreti samo u tim zemljama i samo u tim vremenima.

U svakom pokretu i buni seljaštva na čelu je kakav odvažan čovjek, katkada i kakav vitez, od koga si seljački narod stvori svoga ljubimca — osloboditelja kojemu u usta meće, kako je to lijepo rekao ideolog, učitelj i duhovni vođa Stjepan Radić: ove tri riječi: „stare seljačke pravice.“

Ovo veliko geslo samo po sebi dokazuje dvoje: Prvo, da u seljaštvu nikada nije potpuno zamrla svijest, da su i seljaci bili u početku narodnoga života pravi i potpuni ljudi; drugo, da je glavni državni i narodni napredak u tome da se seljaštvu prizna jednako pravo sa svim ostalim stajalima!

U seljaštvu nije nikada zamrznuła svijest da su i seljaci bili u početku na-

GRADSKO PODUZEĆE

OVL

FRANJO KOSIĆ

Samobor

Preuzima na izvedbu gradnje iz oblasti visokih građevina kao i druge građevine koje su u vezi s istima.

Izrađujem nacрте i proračune za sve gore navedene gradnje

Preporuča se za gradnju obiteljskih vila i ljetnikovaca, stambenih, industrijskih, gospodarskih kao i svih ostalih zgrada.

rodnoga života pravi i potpuni ljudi. A glavni državni i narodni napredak je u tome da se seljaštvu prizna jednako pravo sa ostalim staležima!

1921 g. Stjepan RADIĆ

Za bolje razumijevanje seljačkih buna i ustanaka po Evropi reći ćemo o svakom kraju gdje je seljački ustanak bio po nekoliko riječi.

Prva je Flandrija za koju smo već spomenuli da je u njoj seljački ustanak bio žestok 1328 godine. To je bila najindustrijalnija i najbogatija pokrajina u Francuskoj. Bila je tu u vrlo dobrom razvitku suknena industrija. Za ovu svoju industriju je dobivala robu iz Engleske. Kralj Engleski Eduard III htio je podignuti industriju u Engleskoj i zato je zabranio izvoz robe u Flandriju. Ljuto je to pogodilo Flandrijce a materijalno i gospodarsko uništilo. — K ovoj nevolji došlo su borbe između Engleskog kralja Edvarda III i francuskog kralja Filipa VI i sina mu zvana za francuski prijesto i francusku krunu! Ova dva zapravo tri kralja borili su se međusobno za prevlast u Francuskoj a nijedan nije pomislio koliko radi te pohlepne borbe trpi francuski narod a napose seljački.

I rat kojeg seljaštvo od prvih početaka upravo mrzi, bio je narodu francuskome a i engleskome upravo nametnik. U dvije bitke pobijede Englezi, koji su nedisciplinovane francuske vitezove svladali odlični strelci sa zbijenim redovima pješadije. — Iz ovoga već možemo razumjeti zašto se je seljački narod pobunio. Gospodarski bio je uništen; grubo postupanje sa seljaštvom što je stari i nasljedni običaj; izgubljene dvije bitke i t. d.

Flandrijce je sve ovo i moralno posve utuklo. I dok je njihov kralj Ivan bio u ropstvu Engleza — doživjela je sjeverna Francuska strahovitu seljačku bunu. — U ono vrijeme zvalo se je seljaka u Francuskoj Jacques (Žak) a cijela ona buna spomenuta 1328 g. poznata je pod imenom „Žakerija“

Potrošači cijene rastu

„Borovo“ organ saradnika zajednice Bata u Borovu donosi članak pod gornjim naslovom, koji zbog svoje aktuelnosti i zanimljivosti prenosimo. Članak glasi:

A zašto? Zapitat ćete svi, koji pročitate gornji naslov. — Odgovor na ovo dat će Vam

Izveštaji svjetskih burza, koje javljaju: „Cjene kože su u stalnom porastu. Od prošle godine cijene sirove kože su podvostručene. Na tržištu gume cijene vrtoglavo rastu i danas su za 13 posto veće, nego prošle godine.“

Naša štampa koja piše: „Narodna skupština je izglasala amandman Finansijskom zakonu, prema kome će se na obuću naplaćivati trošarina od 1—12 dinara po paru.“

Proizvođači vele: „Skok cijena sirovina i novi nameti su naše dosadanje kalkulacije pretvorile u prah i pepeo. Naše dosadanje zalihe su iscrpljene, moramo nabavljati nove sirovine i proizvoditi nove proizvode, a prilike od nas zahtijevaju nove kalkulacije. Kalkulacije pravimo u sjeni porasta cijena sirovina i trošarina, i one nam pokazuju, da će proizvoditi biti za 20—30 posto skuplji. Mi smo svjesni da će ovo poskupljenje umanjiti potrošnju, time i proizvodnju, a naravno i nezaposlenost ali smo nemoćni.“

I to se događa kod nas, u zemlji za koju se zna, da tek na svakog drugog stanovnika otpada po jedan par obuće godišnje. Što praktično znači da više od polovine sta-

novnika naše zemlje boso i nedovoljno obućeno. Istovremeno u susjednim zemljama otpada na jednog stanovnika po 3—4 para obuće. Do sada je ovako bilo, a kako će biti sada kada cijene obući poskupe. Sada će i oni koji su do sada imali obuću, do nje mnogo teže doći, a nije isključeno da jednog dana ostanemo svi bosi, jer je trošarina stavila obuću u red luksuznih potreba.

Obuća se je našla na istom frontu sa parfemima, puderima, ananasom, likerima, skupoćenim krznima itd. jer je isto tako ako ne i više opterećena trošarinom. Međutim ne samo da je obuća doživjela ovo neželjeno unapređenje luksuznih potreba, nego su i one najobičajnije vrste obuće doživjele čast da budu poravnate sa luksuznijom obućom. Tako je na jedan par bakandži trošarina ista kao i na par luksuzne obuće od 300 dinara. Radi toga bit će najteže opterećena ona obuća, koju troše siromašni potrošački slojevi, za koje će prvi april, kada stupa na snagu trošarina, biti najcrniji dan, jer su upravo oni najteže pogođeni.

Moramo biti dovoljno jaki da istini pogledamo u oči. Potrošač će podnijeti krajnje napore da i u novim prilikama dođe do svojih potreba, koje za nj znače živjeti ili umrijeti. Ali se ljuto varamo, ako vjerujemo, da se neće podvostručiti broj onih, koji polubosi gaze po blatnim njičama i izrovanim cestama jer upravo za ove obuća nikada nije predstavljala luksuz ona je za njih isto što i svakidašnji hljeb.

Potrošači i proizvođači, koji trpe uslijed porasta cijene veliku štetu su nemoćni. Oni ne mogu da se odbrane zla, koje im prijete. Zajednička nevolja udružiti će potrošače i proizvođače, koji će zajedničkim silama, da se bore protiv porasta cijena.

Vozni red

Iz Zagreba za Samobor

na radne dane

u 6¹⁵, 8¹⁵, 10¹⁵, 12³⁰, 14⁰⁰, 16¹⁵, 19⁰⁰, i 20³⁵ sati;

Na nedjelje i blagdane
u 6¹⁵, 7²⁰, 8¹⁵, 10¹⁵, 12³⁰, 14⁰⁰, 15¹⁵, 19⁰⁰ i 20³⁵ sati.

Iz Samobora u Zagreb

na radne dane

u 5⁰⁰, 6¹⁵, 8¹⁵, 10¹⁵, 12³⁰, 14⁰⁰, 16¹⁵ i 19⁰⁰ sati;

Na nedjelje i blagdane

u 6¹⁵, 8¹⁵, 10¹⁵, 12³⁰, 14⁰⁰, 17¹⁵, 19⁰⁰ i u 20³⁵ sati.

„Samoborski List“ izlazi svakog 1 i 15 u mjesecu. — Pretplata sa poštarinom na cijelu godinu iznosi 25 D. Inozemstvo 50 D. Uprava i uredništvo: Livadićeva ulica broj 2 Vlasnik i odgovorni urednik Slavko Šek. — Oglase prima uprava prema cjeniku. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Rukopisi se ne vraćaju. Tisak Samoborske tiskare Slavko Šek.

STAN

od 2 sobe, kuhinje i smočnice, vrlo lijep i suh, u novogradnji, elektrika i vodovod u kući, iznajmljuje se od 1. svibnja. — Uпитati Šmidhenova ulica br. 6 Antun Lauša.

Prodaje se kuća

u Starogradskoj ulici 24, u kojoj se u prizemlju nalazi trgovina mješovite robe, a u I. katu stan od 3 sobe sa nusprostorijama. — Uпитati u trgovini u istoj kući.

TESARSKI OBRTNIK

preporučuje se sl. općinstvu, za izradbu svih vrsti krovišta, drvenih kuća kao i sve druge tesarske radnje
Vladimir Štengl
Samobor, Milnska ulica

Preselenje

Čast mi je saopćiti sl. općinstvu trgovišta Samobora i okolice, da sam svoju

krojačku radionicu

preselio na **Trg Kralja Tomislava br. 20** (kuća gdj. Rehorč) Preporučujem se i dalje p n. gradjanstvu za naloge u izvedbi muških odijela, ogrtača itd. kao i ogrtača, kostima itd. za gospodje koje izradjujem po najnovijem kroju, solidno, brzo i uz umjerene cijene.

Veleštovanjem

Franje Paar

OBJAVA

Čast mi je objaviti cij. općinstvu, da sam prošlog mjeseca otvorio u Samoboru, Trg Kralja Tomislava 20

TRGOVINU

kožom i postolarskim priborom

gdje možete dobiti sve vrsti koža, kao i sav postolarski pribor uz umjerene cijene te solidnu i brzu poslugu.

Preporučuje se sa štovanjem

Zdravko Strmež